

Üheskoos suudame palju

Üks Eesti endine peaminister on öelnud nii: “Eesti ei ole väike maa, tema teevad suureks Eesti inimesed.” Nähes, mida suudab saavutada Suukooli rahvas oma väikse aktiivse meeskonnaga – nende jätkuv edulugu, järjekordne tunnustus Maailma Hambaarstide Föderatsiooni poolt – saab see väide taas kinnitust. Nende hea töö vilju saavad meie Eesti hambaarstid lugeda ka enda võitudeks. Oleme väga uhked teie aktiivse ja aruka töö üle, Anastassia Kuldmaa ja Kati Vald!

Paljusid eelnevaid persoonilugusid ja tänast lugu lugesid võime näha, kui palju võrratuid inimesi meil on. Kui me kokku hoiame ning koostööd teeme, siis on meil võimekust teha Eesti suureks nii siin kui ka kogu maailmas. Teadmised, mis on maailma parimate hulgas, tööde tase, uudishimu ja ettevõtlikkus on märksõnad, millega ma Eesti inimesi ja kitsamalt meie hambaarste, meie ametiliidu liikmeid võiksin iseloomustada.

Meil võib olla kolm hambaarsti, aga kindlasti on neil neli arvamust ja seda rikkamad me oleme. Peame õppima üksteist kuulama ja mõistma, isegi kui me vahel päris hästi teineteisest aru ei saa või ei mõista. Erinevatest arvamustest ja isiksustest luuaksegi tervikpilt, mis elu edasi viib. Suurim viga, mida organisatsioonides tehakse, on see, kui koondatakse vaid sarnase arvamuse ja vaatega inimesi, sest nii on lihtsam. Siis me kahjuks kordame ka samu vigu. Alati ei ole see kerge, aga konsensuse leidmine ning erinevate isiksuste ja mõtete kaasamine annab kindlasti parema tulemuse.

Eesti Hambaarstide Liidu põhiülesanne on kaitsta liikmete ehk siis iga üksiku hambaarsti huvisid kõigis töövaldkondades alates eriala

Piret Väli
Eesti Hambaarstide Liidu president

arengust, koolitustest, suhtlemisest poliitikute ja seadusandjatega, vastutuskindlustusest, tööalasest nõustamisest ja kollegiaalsusest!

Juhatuse eesotsas olles peame nägema laiemat pilti ja omama suuremat visiooni. Milline on hambaravi tase täna ja kuhu tahame liikuda 20–30 aasta pärast? Milliseid arste on vaja koolitada ja kuidas hoida tasakaalu olemasolevate ja sissetulevate arstide vahel, seda enam, et kultuurilised erinevused on väga suured? Millist abipersonali me vajame, kui palju täna ja kuidas tulevikus? Milline on ja saab olema elanike terviseteadlikkus ja kuidas seda parandada mitte piitsa, vaid präänikuga? Nõuded meie töö ümber aina karmistuvad, sest keskkonnatingimused ja viiruste pealetung nõuavad seda, aga kus on piir, et vältida teenuse ülereguleerimist?

Eestis on üks kõige liberaalsemaid meditsiinisüsteeme ja seda just hambaraviteenuse osutamisel, mis on täies ulatuses erameditsiin, st meie vastutame selle eest, kuidas teenust korraldada. Oleme ühelt poolt väga õnne-

likud, et saame ise otsustada, milliseks meie teenus kujuneb, sest hind on vaba. Hambaarst on vaba kutse esindaja, seega on diplom andnud õiguse patsiendi tervise osas otsuseid langetada vaid meil, hambaarstidel.

Teisalt on meil suur vastutus üksikisikutele. Vastutus ka selle eest, et tegutseme kõrge eetika ja moraaliga, seades patsiendi tervise esikohale, mitte üle rävades ja investori kasuminumbreid arvestades. Keelatud viisil reklaamide levik annab ühiskonnas signaali, et tegemist on järjekordse iluteenusega, kus ei arvestata meditsiini eripäraga, st VAJADUSpõhisust!

Mis sunnib sellist teed minema, tõenäoliselt üleinvesteeringu- ja konkurents seoses järjest suureneva hambaarstide sisserändega kolmandatest riikidest. Näiteks reklaamid stiilis “kui teete tsirkooniumkrooni, siis saate valgenduse tasuta” jne. Kui 20 aastat tagasi oli ühel kliinikul reklaam “iga neljanda hamba eemaldamine tasuta” – siis kõik naersid selle üle, et kas iga neljas hambareas või neljandad hambad? Täna, kui taolisi reklaame lisandub üha enam, küsin, kas olete kunagi näinud reklaami, et “märtsis pimesoolelõikus tasuta” või “kui teete pimesoolelõikuse, siis sapipõie eemaldamine tasuta”?

Meie kutse maine on ainult meie endi käes. Hoidkem seda! Need ja paljud teised küsimused vajavad lahendamist täna ja tulevikus.

On rõõm näha, et noored kolleegid on aktiivselt meie liidu perega liitumas ja ootame neilt aktiivset kaasamõtlemist, sest nemad ongi meie tulevik! Jõudu teile ja meile kõigile! Üheskoos suudame palju ja hoiame ning tunnustame üksteist!

Ilusat suve lõppu ja tervisest pakatavat sügist! **H**